

ikke selv kunde have Fordel af det, det anser jeg for komplet umuligt. Og et vil jeg endnu sige: Ethvert Medlem, som vilde gaa frem paa den Maade, vilde være aldeles uværdigt til at sidde i denne Forsamling. Jeg tror ikke, at jeg i denne Henseende behøver at sige mere. Jeg skal ikke indlade mig videre paa det Udtryk, som den ærede Minister saaledes brugte over for mig. Jeg vil ønske, at den højtærede Minister en anden Gang, inden han optræder, vil gøre sig bekendt med de Udtalelser, som ere faldne, thi saa vil han ikke være saa uheldig med sine Udtalelser som i dette Tilfælde. Hvis den ærede Minister vil gøre sig den Ulejlighed at gennemlæse, hvad jeg har sagt, saa vil han finde, at der ikke har været Spor af Anledning til over for mig at komme med en saadan Udtalelse, som den ærede Minister er kommen med. Jeg udtalte, og jeg skal gentage det kort, at jeg havde en levende Interesse for, at Lærerstændens Aaar bleve bedre, end de ere, og at jeg troede, at Forholdene havde udviklet sig saaledes, at det var absolut nødvendigt, at de bleve det. Vi lavede for et Aars Tid siden en Seminarlov, som vil medføre meget betydeligere Udgifter end hidtil for dem, der skulle uddanne sig til Lærere, og det er ganske naturligt, at, efter som Kravene stilles stærkere og stærkere til Lærernes Uddannelse, ville ogsaa Lærernes Fordringer blive større og større. Det finder jeg ganske naturligt, de to Ting staa i Forhold til hinanden. Det skal nok vise sig, at hvis vi blive staaende paa det nuværende Standpunkt med Hensyn til Lønningerne, vil det ikke være længe, inden vi komme til at mangle Lærerekræfter i den danske Almueskole. Dette er en Udtalelse, som jeg naturligvis ikke kan bevise, det er en Skønssag, men lad os blot se til. Jeg tror, at det for Tiden er den almindelige Opfattelse, at vi bør have en Forandring i dette Forhold, og ogsaa at vi maa se at højne Undervisningen ved at forringe Børneantallet i Klasserne. Det var, som det ærede Medlem for Odenje Amts Sde Valgstreds (S. Holm) nylig udtalte, Spørgsmaal, hvorom han mente, vi alle kunne enes. Derfor vilde jeg have ønsket og fandt det rigtigst, at den højtærede Minister havde indskrænket sig til at fremsætte Lovforslaget uden alle disse andre meget omfattende Spørgsmaal, saa meget mere som han jo vidste — og vi jo alle sammen vide — at, naar vi komme til at drøfte en almindelig Skolereform, ville vi tørne mod hinanden, og det vil da blive saare vanskeligt at komme til noget Resultat. Jeg erklærede det forleden Dag, og jeg siger det endnu, at

det vilde være saare uønsket, om vi kunde komme til en omfattende Skolereform, men naar dette er umuligt, saa bør man søge at fremme de Reformers, som vi alle skønne bør fremmes, og ikke indvillige dem i saadanne Bestemmelser, at Lovforslaget efter mit Støn ikke vil kunne gennemføres. Det er ganske naturligt kun en Skønssag, om Loven kan gennemføres eller ikke, og jeg har i saa Henseende ikke fremsat som en Profeti, at det skulde være umuligt, og det skulde virkelig glæde mig, om det virkelig kunde ske. Jeg skal i saa Henseende gerne indrømme, at der er kommet Udtalelser frem fra den højtærede Minister, som give mere Haab derom. Uagtet den højtærede Minister stillede sig saa bestemt afvisende over for mig og endogsaa syntes at have Lyst til at sætte mig hen i en Krog, hvor jeg kunde sidde ene og spekulere over disse Gaader, glæder det mig dog, at han gjorde nogen Indrømmelse over for mig og erklærede sig villig til at tage en af de efter min Mening værste Bletter i Lovforslaget, nemlig § 19, bort. Det indrømmer jeg, var en stor Indrømmelse over for mig, og hvis den højtærede Minister vil være lige saa velvillig og stærke andre ærede Medlemmer lignende Portioner, kunde der maaske nok komme noget ud af det. Der er jo saaledes § 9, §§ 22 og 23, Slutningen af § 14; der er saaledes nok at levere ud af. Skulde der komme noget ud af Lovforslaget, vilde der ikke være nogen, som vilde glæde sig inderligere over det, end jeg. — Dette er de almindelige Udtalelser, som jeg har fundet Anledning til at komme frem med. Der kunde ganske vist ogsaa være Grund til igen at komme ind paa, hvad der øvrigt er fremkommet, men Udtalelserne ere jo mangfoldige, og de fleste af dem gaa til Dels i samme Retning, saa der er ikke nogen særlig Grund til nu at komme ind paa dem. Der er dog et Punkt, som jeg vil tillade mig at henstille til Overvejelse. Den højtærede Minister ønsker i § 1, at Skoletiden skal udvides. Jeg kunde have meget mere Lyst til, at den skulde indskræntes. Jeg har saaledes adskillige Gange tænkt mig, at man meget godt kunde sætte Skoletidens Begyndelse til Børnets ottende Aar. Jeg har jo i over en Menneskealder været Lærer og har dog nogen Erfaring paa dette Omraade, og jeg har aldrig i min Virksomhedsfreds mærket til nogen Uvilje hos Forældrene mod at sende deres Børn i Skole, nej, tværtimod! Mange have sat Børnene i Skole med deres fyldte 6te Aar. Der er derfor slet ingen Grund til at tvinge Forældrene til at sætte deres Børn i Skole. Jeg har mangfoldige Gange oplevet, at Forældre have tænkt som saa: